SAMPEL PERCUMA

Latihan Pemahaman & Ringkasan Bahasa Melayu Tingkatan 1

Set penuh: Latihan BM Tingkatan 1–5

Tingkatan 1

Sampel ini: 8 muka surat. Set penuh ada:

- 3 fail PDF
- Latihan Bahasa Melayu Tingkatan 1 · 160 muka surat
- BM Tingkatan 1 2026 · fakta
- BM Tingkatan 1 Kertas 2 + skema · Ogos 2026

RM9.90

BELI SET PENUH RM9.90 >

nightmew.com/p/latihan-bahasa-melayu-tingkatan-1-5 · FPX semua bank · download sejurus lepas bayar

Sampel bermula di muka surat sebelah

SEKOLAH MENENGAH · KSSM

Latihan
Bahasa Melayu
Tingkatan 1

Tatabahasa · Pemahaman · KOMSAS · Penulisan · Skema Jawapan

EDISI KEMAS KINI OGOS 2026 — DISELARASKAN TAHAP TINGKATAN 1

Setiap latihan dalam edisi ini telah disemak semula dan diselaraskan dengan **Dokumen Standard Kurikulum dan Pentaksiran (DSKP) KSSM Bahasa Melayu Tingkatan 1** serta format **UASA Menengah Rendah**. Latihan bertaraf sekolah rendah telah dibuang dan digantikan dengan latihan aras Tingkatan 1 yang sebenar.

- **Morfologi Tingkatan 1** — golongan kata, bentuk kata, pengimbuhan (termasuk hukum peluluhan), penggandaan, pemajmukan
- **Sintaksis Tingkatan 1** — empat pola ayat dasar, jenis ayat, ayat tunggal & ayat majmuk, ragam ayat, susunan songsang
- **Pemahaman aras menengah** — petikan panjang, soalan maksud rangkai kata, soalan KBAT dan ringkasan (Bahagian C)
- **KOMSAS penuh** — kesemua 11 teks Antologi *Kuingin Berterima Kasih* (antologi rasmi Tingkatan 1)
- **Penulisan format Kertas 2** — Bahagian A respons terhad & Bahagian B respons terbuka
- **Kertas percubaan lengkap** gaya UASA Kertas 1 dan Kertas 2
- **Skema jawapan penuh** untuk setiap unit — termasuk cadangan isi karangan
- **81 muka surat** — sedia cetak, saiz A4

APA YANG BERUBAH DALAM EDISI INI

Edisi lama mengandungi latihan aras sekolah rendah (contohnya menandakan kata nama am, *me-* + *tulis*, penjodoh bilangan asas) dan bahagian KOMSAS yang tidak terikat pada antologi rasmi. Kesemuanya telah **digantikan** dengan kandungan Tingkatan 1 yang tepat.

4.1 Teknik Menjawab Soalan Pemahaman

Di Tingkatan 1, soalan pemahaman **bukan lagi** sekadar menyalin semula ayat daripada petikan. Empat jenis soalan berikut menyumbang hampir keseluruhan markah Bahagian B Kertas 1.

Jenis soalan	Cara mengenalinya	Cara menjawab
1. Maksud rangkai kata	"Berikan maksud rangkai kata ..."	Gantikan **setiap patah perkataan** dengan perkataan seerti. Kekalkan bentuk tatabahasa. Jangan menyalin ayat penuh
2. Maklumat tersurat	"Nyatakan dua ...", "Apakah ..."	Cari dalam petikan, tulis semula dengan **ayat sendiri yang lengkap**. Ikut bilangan yang diminta
3. Maklumat tersirat	"Mengapakah ...", "Apakah yang menyebabkan ..."	Jawapan tidak ada secara langsung — kena disimpulkan daripada beberapa ayat
4. Soalan KBAT / pendapat	"Pada pendapat anda ...", "Cadangkan ..."	Beri **dua idea** + **huraian pendek** bagi setiap satu. Idea mesti berkaitan petikan tetapi **tidak boleh disalin** daripadanya

LIMA KESILAPAN YANG PALING MAHAL

1. Menyalin ayat bulat-bulat daripada petikan untuk soalan maksud rangkai kata — sifar markah.
2. Memberi satu jawapan sedangkan soalan meminta dua.
3. Menjawab dengan frasa sahaja, bukan ayat lengkap.
4. Menulis jawapan yang betul tetapi tidak berkaitan dengan soalan yang ditanya.
5. Menjawab soalan KBAT dengan menyalin isi petikan — markah tidak diberikan.

Contoh terurai

Kegigihan Azizah akhirnya membuahkan hasil apabila hasil anyamannya terpilih ke peringkat kebangsaan. Bagi murid dari keluarga sederhana itu, kejayaan tersebut merupakan titik permulaan sebuah cita-cita yang lebih besar.

Soalan	Jawapan lemah	Jawapan cemerlang
Berikan maksud rangkai kata *membuahkan hasil*.	Kegigihan Azizah akhirnya membuahkan hasil. (salin bulat)	Mendatangkan kejayaan / memberikan kesan yang baik.
Mengapakah kejayaan itu bermakna bagi Azizah?	Sebab dia menang. (tidak lengkap)	Kejayaan itu bermakna kerana Azizah berasal daripada keluarga sederhana dan ia menjadi permulaan cita-citanya yang lebih besar.
Pada pendapat anda, apakah sikap yang perlu ada pada seorang murid untuk berjaya?	Kegigihan. (tiada huraian)	Murid perlu bersikap gigih kerana kemahiran hanya terbina melalui latihan berulang. Selain itu, murid perlu berani mencuba supaya tidak mudah putus asa apabila gagal.

PERUNTUKAN MASA YANG DISYORKAN

Membaca petikan dengan teliti — 4 minit · Menggaris kata kunci soalan — 1 minit · Menjawab — 12 minit · Menyemak ejaan dan tatabahasa — 3 minit.

Petikan 3 — Sungai yang Kembali Hidup GAYA UASA

Nama: _____ Tingkatan: _____ Tarikh: _____ Markah: ____ / 20

Sepuluh tahun yang lalu, Sungai Belimbing yang mengalir di belakang Kampung Sentosa hampir dikira mati. Airnya berwarna kelabu, permukaannya dipenuhi sampah plastik, dan bau busuk menyapa sesiapa sahaja yang melintasi jambatan kayu di situ. Penduduk kampung yang dahulunya mandi dan menangkap ikan di sungai tersebut terpaksa menjauhkan diri.

Perubahan bermula apabila sekumpulan belia kampung menubuhkan Sahabat Sungai Belimbing pada tahun 2017. Mereka bermula dengan sesuatu yang sangat mudah — gotong-royong mengutip sampah pada setiap Ahad pertama bulan. Pada mulanya hanya tujuh orang yang hadir. Namun, gambar sebelum dan selepas yang dimuat naik di media sosial menarik perhatian, dan dalam masa setahun bilangan sukarelawan meningkat kepada lebih seratus orang.

Kumpulan itu kemudian menyedari bahawa mengutip sampah sahaja tidak mencukupi. Punca sebenar pencemaran ialah saluran pembuangan dari rumah dan gerai makanan yang mengalir terus ke dalam sungai. Mereka lalu bekerjasama dengan pihak berkuasa tempatan untuk memasang perangkap sampah di dua mulut longkang utama, di samping menjalankan kempen dari rumah ke rumah.

Hari ini, air Sungai Belimbing sudah jernih semula. Kajian ringkas yang dijalankan oleh sebuah universiti tempatan merekodkan kepulangan empat spesies ikan air tawar yang sebelum ini tidak lagi ditemui di situ. Kejayaan ini mengingatkan kita bahawa pemuliharaan alam sekitar tidak semestinya bermula dengan projek besar — kadangkala, ia bermula dengan tujuh orang dan sebuah guni sampah.

1. Berikan maksud rangkai kata *hampir dikira mati* berdasarkan petikan. (2 markah)

2. Nyatakan **dua** keadaan Sungai Belimbing sebelum usaha pemuliharaan dijalankan. (4 markah)

3. Apakah punca sebenar pencemaran sungai tersebut, dan bagaimanakah kumpulan itu mengatasinya? (4 markah)

4. Bagaimanakah bilangan sukarelawan kumpulan itu dapat meningkat dengan pesat? (4 markah)

5. Pada pendapat anda, apakah **dua** peranan yang boleh dimainkan oleh murid sekolah dalam menjaga sungai di kawasan mereka? KBAT (6 markah)

Petikan 4 — Temu Bual: Sukarelawan Banjir GAYA UASA

Nama: _____ Tingkatan: _____ Tarikh: _____ Markah: ____ / 20

Berikut ialah petikan temu bual antara wartawan majalah sekolah dengan Encik Zulkarnain, ketua sebuah pasukan sukarelawan bantuan banjir.

Wartawan: Encik Zulkarnain, apakah yang mendorong tuan menyertai kerja sukarela ini?

Encik Zulkarnain: Pada tahun 2014, rumah keluarga saya sendiri ditenggelami air setinggi dada. Ketika itu, sekumpulan pemuda dari kampung sebelah datang membantu kami mengangkat perabot ke tingkat atas. Mereka langsung tidak mengenali kami. Sejak hari itu, saya berjanji pada diri sendiri bahawa saya akan membalas budi itu kepada orang lain pula.

Wartawan: Apakah cabaran terbesar yang pasukan tuan hadapi?

Encik Zulkarnain: Kebanyakan orang menyangka cabaran terbesar ialah air. Sebenarnya bukan. Cabaran terbesar ialah maklumat. Pada hari pertama banjir, kami menerima terlalu banyak panggilan tetapi tidak tahu kawasan mana yang paling memerlukan bantuan. Ada kampung menerima tiga lori makanan, ada kampung tidak menerima apa-apa selama dua hari. Kini kami menggunakan satu peta dalam talian yang dikemas kini oleh penduduk setempat sendiri.

Wartawan: Apakah pesanan tuan kepada murid sekolah yang ingin membantu?

Encik Zulkarnain: Jangan tunggu sehingga cukup besar atau cukup kuat. Murid boleh membantu mengasingkan barang bantuan, menulis senarai keperluan, atau menemankan kanak-kanak di pusat pemindahan supaya mereka tidak terlalu takut. Kerja kecil yang dilakukan dengan ikhlas tetap meringankan beban orang lain.

1. Berikan maksud rangkai kata *membalas budi*. (2 markah)

.....

.....

2. Apakah peristiwa yang mendorong Encik Zulkarnain menjadi sukarelawan? (4 markah)

.....

.....

.....

3. Mengapakah Encik Zulkarnain menganggap maklumat sebagai cabaran terbesar? (4 markah)

.....

.....

.....

4. Nyatakan **dua** cara murid sekolah boleh membantu semasa banjir, mengikut petikan. (4 markah)

.....

.....

.....

5. Pada pendapat anda, apakah **dua** nilai murni yang dapat dipelajari daripada watak Encik Zulkarnain? Huraikan. KBAT (6 markah)

.....

.....

.....

.....

4.3 Bahagian C — Panduan Menulis Ringkasan

Bahagian C Kertas 1 menguji kemahiran **pemindahan maklumat**: murid membaca satu petikan dan menulis semula isi pentingnya dalam bentuk yang lebih ringkas, menggunakan ayat sendiri.

Langkah	Apa yang perlu dilakukan
1. Baca arahan	Ringkasan biasanya terhad kepada **60–80 patah perkataan** dan hanya meliputi bahagian petikan yang dinyatakan. Kalau arahan berkata "daripada perenggan dua hingga empat", isi perenggan satu **tidak** dikira
2. Garis isi	Cari isi yang menjawab kata kunci soalan. Biasanya terdapat 5–7 isi. Setiap isi hanya ditulis **sekali**
3. Tukar ayat	Tukar kepada ayat sendiri. Buang contoh, angka statistik, dialog, kata seru dan huraian yang berulang
4. Sambung	Gunakan penanda wacana ringkas: *selain itu, seterusnya, di samping itu*. Tulis sebagai **satu perenggan**, bukan senarai bernombor
5. Kira & semak	Kira bilangan perkataan, tulis jumlahnya dalam kurungan di hujung. Semak ejaan dan imbuhan

APA YANG MESTI DIBUANG DARIPADA PETIKAN ASAL

Contoh yang panjang · angka dan peratusan · nama tempat yang tidak penting · dialog · ayat seruan · ulangan idea yang sama dengan perkataan berbeza · pendapat penulis yang berbunga-bunga.

Contoh terurai

Kempen membaca yang dijalankan di sekolah itu berjaya kerana tiga sebab. Pertama, pihak sekolah menyediakan sudut bacaan yang selesa di setiap tingkat bangunan, lengkap dengan kerusi empuk dan lampu yang cukup terang. Kedua, guru kelas memperuntukkan lima belas minit setiap pagi Selasa dan Khamis khusus untuk membaca senyap; tiada tugasan lain dibenarkan pada waktu itu. Ketiga, murid yang menghabiskan lima buah buku dalam sebulan akan menerima sijil kecil semasa perhimpunan — satu ganjaran kecil, tetapi ia sangat bermakna kepada murid tingkatan satu.

RINGKASAN CADANGAN (36 PATAH PERKATAAN)

Kempen membaca di sekolah itu berjaya kerana beberapa faktor. Sudut bacaan yang selesa disediakan di setiap tingkat. Selain itu, waktu khusus untuk membaca senyap diperuntukkan dua kali seminggu. Akhir sekali, murid yang banyak membaca diberikan pengiktirafan.

Isi asal	Kenapa diubah
"kerusi empuk dan lampu yang cukup terang"	Butiran contoh — dibuang, cukup dengan "selesa"
"lima belas minit setiap pagi Selasa dan Khamis"	Angka dibuang, ditukar kepada "waktu khusus ... dua kali seminggu"
"menerima sijil kecil semasa perhimpunan"	Diringkaskan kepada idea umum: "pengiktirafan"

Latihan Ringkasan 1 GAYA UASA

Nama: _____ Tingkatan: _____ Tarikh: _____ Markah: ____ / 20

Soalan: Baca petikan di bawah, kemudian tuliskan ringkasan tentang **langkah-langkah mengurangkan pembaziran makanan di sekolah**. Panjang ringkasan hendaklah **tidak melebihi 70 patah perkataan**. Gunakan ayat anda sendiri.

Pembaziran makanan di kantin sekolah bukan lagi isu kecil. Pemerhatian di sebuah sekolah menengah mendapati hampir dua guni sisa makanan dibuang setiap hari, sedangkan sebahagian besarnya masih elok dan tidak disentuh langsung.

Beberapa langkah mudah boleh diambil. Pengusaha kantin boleh menawarkan saiz hidangan yang berbeza supaya murid yang kurang berselera tidak terpaksa membeli pinggan penuh. Murid pula perlu dilatih mengambil makanan mengikut keperluan, bukan mengikut selera mata semata-mata. Sekolah boleh melantik pengawas kantin yang mengingatkan rakan mereka secara berhemah sebelum pinggan dihantar ke kaunter.

Selain itu, sisa makanan yang tidak dapat dielakkan boleh dikitar semula. Sisa sayur dan buah, umpamanya, sesuai dijadikan kompos untuk kebun herba sekolah. Beberapa buah sekolah telah membuktikan bahawa kompos daripada sisa kantin mampu menghasilkan tanaman yang subur tanpa baja kimia. Akhir sekali, pihak sekolah perlu memaparkan data pembaziran mingguan di papan kenyataan kerana angka yang dilihat setiap hari lebih berkesan daripada seribu nasihat.

Tulis ringkasan anda di ruangan di bawah. Nyatakan jumlah perkataan dalam kurungan.

Jumlah perkataan: _____

Latihan Ringkasan 2 GAYA UASA

Nama: _____ Tingkatan: _____ Tarikh: _____ Markah: ____ / 20

Soalan: Baca petikan di bawah, kemudian tuliskan ringkasan tentang **kebaikan aktiviti kokurikulum kepada murid**. Panjang ringkasan hendaklah **tidak melebihi 70 patah perkataan**.

Ramai murid menganggap aktiviti kokurikulum sebagai beban tambahan selepas waktu persekolahan. Anggapan ini kurang tepat kerana kokurikulum sebenarnya melengkapkan apa yang tidak dapat diajarkan sepenuhnya di dalam bilik darjah.

Melalui persatuan dan kelab, murid belajar bekerja dalam pasukan. Seorang bendahari kelab, misalnya, terpaksa menyimpan rekod kewangan dan membentangkannya kepada ahli — satu kemahiran yang tidak diperoleh daripada buku teks. Aktiviti sukan pula membina ketahanan fizikal dan mengajar murid menerima kekalahan dengan tenang. Murid yang biasa berlatih menjadi lebih berdisiplin kerana mereka terpaksa membahagikan masa antara latihan dengan ulang kaji.

Unit beruniform seperti pengakap dan bulan sabit merah mendedahkan murid kepada kemahiran hidup seperti pertolongan cemas, kemahiran mendirikan khemah dan bacaan kompas. Kemahiran ini kadangkala menyelamatkan nyawa. Di samping itu, penyertaan dalam kokurikulum memberi peluang kepada murid pendiam untuk bergaul dan membina keyakinan diri. Akhir sekali, rekod kokurikulum yang baik menjadi nilai tambah apabila murid memohon ke sekolah berasrama penuh atau biasiswa pada masa hadapan.

Jumlah perkataan: _____

Skema Jawapan — Unit 4 (Petikan 1 & 2)

m/s 36 — Petikan 1: Remaja dan Dunia Digital

1. Tidak boleh dianggap remeh / tidak boleh diambil mudah.

2. (i) Murid dapat mencari bahan rujukan dan menonton tutorial dengan mudah, terutamanya murid di kawasan luar bandar. (ii) Murid dapat berhubung dengan rakan sekelas untuk berbincang tentang tugasan sekolah.

3. Pergaduhan biasa berakhir apabila loceng sekolah berbunyi, tetapi kata-kata kesat di ruangan komen boleh dibaca berulang kali oleh mangsa dan tersebar dalam beberapa minit sahaja. Keadaan itu bertambah buruk kerana ramai mangsa memilih untuk berdiam diri.

4. Murid berasa mengantuk di dalam kelas, tumpuan mereka mudah terganggu, dan kualiti tugasan yang dihantar semakin merosot.

5. *Cadangan (mana-mana dua + huraian):* menetapkan waktu khusus untuk menggunakan telefon, misalnya hanya selepas kerja rumah disiapkan, supaya pembelajaran tidak terjejas; mematikan pemberitahuan aplikasi media sosial pada waktu belajar supaya tumpuan tidak terganggu; meninggalkan telefon di luar bilik tidur pada waktu malam supaya waktu tidur mencukupi; menggunakan fungsi pemantau masa skrin untuk menilai penggunaan sendiri setiap minggu.

m/s 37 — Petikan 2: Jari-jemari yang Menganyam Warisan

1. Tindakan yang kecil tetapi memberikan kesan atau manfaat yang besar.

2. Daun mengkuang perlu dijemur, direndam, dan dilurut sehingga lembut. (Diterima juga: memilih daun yang cukup tua dan membuang duri di tepinya.)

3. Anak-anak muda di kampung itu lebih tertarik untuk bekerja di bandar kerana pendapatan daripada anyaman dianggap tidak menentu.

4. (i) Murid mempelajari kemahiran menganyam daripada penganyam berpengalaman sehingga warisan itu tidak pupus. (ii) Sebahagian keuntungan jualan hasil anyaman disalurkan semula kepada penganyam kampung.

5. *Cadangan (mana-mana dua + huraian):* memasarkan kraf tangan menerusi platform dalam talian supaya golongan muda melihat nilai komersialnya; menggabungkan corak tradisional dengan reka bentuk moden seperti beg dan kotak hadiah; menawarkan kelas kraf sebagai aktiviti kokurikulum berkredit di sekolah; memberikan pengiktirafan atau geran kepada penganyam muda.

> **PANDUAN PEMARKAHAN SOALAN KBAT**
>
> Setiap idea diberikan **1 markah** dan huraian yang menyokong idea itu diberikan **1–2 markah**. Jawapan yang hanya menyalin ayat daripada petikan **tidak** diberikan markah. Idea yang berlainan daripada skema tetap diterima selagi munasabah dan berkaitan dengan petikan.

TAMAT SAMPEL

Suka sampel ini?

Set penuh: Latihan BM Tingkatan 1–5

Tingkatan 1

Sampel ini: 8 muka surat. Set penuh ada:

- 3 fail PDF
- Latihan Bahasa Melayu Tingkatan 1 · 160 muka surat
- BM Tingkatan 1 2026 · fakta
- BM Tingkatan 1 Kertas 2 + skema · Ogos 2026

RM9.90

BELI SET PENUH RM9.90 >

nightmew.com/p/latihan-bahasa-melayu-tingkatan-1-5 · FPX semua bank · download sejurus lepas bayar